

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 31134/2023
28.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Радославе Мађаров и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Весна Михаиловић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Владимир Беллада, адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 368/2023 од 03.07.2023. године, у седници одржаној 28.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 368/2023 од 03.07.2023. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 368/2023 од 03.07.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиле и потврђена пресуда Другог основног суда у Београду П2 550/22 од 07.04.2023. године, којом је одбијен тужбени захтев тужиле којим је тражила да се одреди мера заштите од насиља у породици и забрани туженом наношење и покушај наношења телесне повреде према тужилци, да му се забрани да јој се приближава на удаљености мањој од 100 метара, као и да се забрани туженом изазивање страха претњама насиљем, вређање, као и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање према тужилци и свако даље физичко и вербално узнемиравање и одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилка је благовремено изјавила ревизију, из чије садржине произлази да исту побија због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11...10/23), Врховни суд је оценио да је ревизија тужиле неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су у периоду од 1997. године до 1999. године биле у браку, када је брак разведен, а од 2007. године до марта 2022. године, живеле су у ванбрачној заједници. Странке имају двоје заједничке деце, сина ВВ рођеног 1997. године и малолетну ћерку ГГ рођену 2007. године. Дана 20.03.2022. године син ВВ покушао је да са тужиљом разговара о послу на Златибору, али је она отрчала до прозора, почела да виче и дозива упомоћ. Плашећи се да тужиља не искочи кроз прозор, пришао јој је са леђа, ухватио је рукама око струка, те су обоје пали на под. Тужени се у време овог догађаја налазио у дворишту куће. Када је чуо галаму, ушао је у кућу и видео да је тужиља узнемирена, покушао је да је смири, након чега је она изашла на подест који се налази између првог спрата и приземља и почела да вришти: „Упомоћ, убише ме“. У том моменту је дошао отац туженог ДД, који је позвао тужиљу на разговор, али је она изашла из куће. Наведени догађај тужиља је пријавила полицији, након чега се иселила из куће и од тога дана нема контакт са туженим. Тужени у породичној кући живи са оцем и децом, а нема сазнања где борави тужиља. Тужиља од момента када се иселила из породичне куће ангажује обезбеђење када иде на судска рочишта. Према извештају Дома здравља "Medigroup" од 21.03.2022. године, тужиља се критичног дана јавила лекару специјалисти интерне медицине, који је приликом прегледа констатовао у оба рамена болне покрете, а на обе надколенице на задњој и унутрашњој страни више подлива и огреботина, линијских и тачкастих. Према медицинској документацији ДЗ "Др Симо Милошевић" тужиља је 2022. године упућена код надлежног лекара специјалисте – психијатра. Према извештају Градског центра за социјални рад, Одељење Раковица од 27.07.2022. године, породица се налази на евиденцији Одељења од 2004. године због поремећених породичних односа. Поводом догађаја од 20.03.2022. године нису идентификовани елементи било ког вида насиља туженог према тужиљи, али је уочено специфично понашање тужиље које указује да тужиља има здравствене тешкоће и да је потребан даљи третман. Орган старатељства је мишљења да није целисходно одређивање мера заштите од насиља у породици.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су закључили да не постоје околности које указују на то да је тужени вршио насиље према тужиљи, у смислу члана 10. и 197. Породичног закона, а како тужиља од критичног догађаја више није у контакту са туженим, то нису испуњени услови за изрицање мера заштите од насиља у породици применом члана 198. ПЗ. Тужени ниједном радњом или понашањем није угрозио телесни интегритет, душевно здравље или спокојство тужиље, а не постоји ни ризик од насиља у породици, због чега је одбијен тужбени захтев. При одлучивању судови су имали у виду наводе тужиље да са телефонског броја ћерке добија поруке увредљивог садржаја, али како тужиља у току поступка није приложила нити предложила доказе на околност да наведене поруке заправо шаље тужени, то нису испуњени услови за изрицање мера заштите према туженом ни из тих разлога.

Чланом 10. Породичног закона („Службени гласник РС“, број 18/05...6/15), прописано је да је забрањено насиље у породици и да свако има, у складу са законом, право на заштиту од насиља у породици. Чланом 197. истог закона, прописано је да се насиљем у породици сматра понашање којим један члан породице угрожава телесни

интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице (став 1). Насиљем у породици, у смислу става 1. овог члана сматра се нарочито: наношење или покушај наношења телесне повреде, изазивање страха претњом убиства или наношења телесне повреде члану породице или њему блиском лицу, присиљавање на сексуални однос, навођење на сексуални однос или сексуални однос са лицем које није навршило 14. годину живота или немоћним лицем, ограничавање слободе кретања или комуницирања са трећим лицем, вређање, као и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање (став 2). Чланом 198. ПЗ, прописано је да против члана породице које врши насиље суд може одредити једну или више мера заштите од насиља у породици, којом се привремено забрањује или ограничава одржавање личних односа са другим чланом породице (став 1).

По оцени Врховног суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили тужбени захтев тужиље, позивом на цитиране одредбе члана 10, 197. и 198. Породичног закона.

У поступку за заштиту од насиља у породици брижљиво је испитано да ли је насиље испољено од стране туженог, односно да ли је конкретна радња, односно понашање такво да се може сматрати угрожавањем, дрским, безобзирним и злонамерним понашањем туженог према тужилји. Када то као овде није био случај, услова нема да се одреди мера заштите у складу са чланом 198. Породичног закона. Сврха заштитних, породично-правних мера је та да се њиховом применом спречи поновно извршење насиља у породици, да се обезбеди заштита физичког и психичког интегритета, здравља и личне безбедности члана породице изложеног насиљу, као и да се отклоне околности које погодују или подстичу понављање насиља.

Код утврђеног да се тужени у време догађаја од 20.03.2022. године, због којег је тужилја пријавила насиље у породици, налазио у дворишту, да је у кућу ушао тек након што је чуо галаму, те тужилју затекао на вратима куће, да је покушао да је смири и са њом разговара, али да је она то одбила и напустила кућу, у чему је тужени није спречавао, правилно су нижестепени судови закључили да се у понашању туженог нису испојили елементи било ког вида насиља у смислу члана 197. Породичног закона. Како тужилја од наведеног дана више није у контакту са туженим, а није доказала ни да јој тужени посредним путем, преко телефонског броја ћерке, шаље поруке увредљивог карактера, као и то да тужени не зна где тужилја живи, то је правилан закључак нижестепених судова да тужени не угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство тужиље, нити постоји опасност од тога. Тврдња да тужени изазива страх код тужиље, те због тога ангажује обезбеђење данима када има заказана рочишта на суду са њим, не представља доказ о вршењу насиља над тужилјом, нити да је њена безбедност угрожена, већ одраз њене специфичне представе партнерског односа са туженим. Да тужилјин страх од туженог није оправдан говори и медицинска документација тужиље, као и то да од стране Градског центра за социјални рад нису идентификовани елементи било ког вида партнерског насиља, али је уочено специфично понашање тужиље које указује да има здравствене тешкоће и да је потребан даљи третман, те да није целисходно одређивање мера заштите од насиља у породици. Став суда по овом питању условљен је утврђеним околностима случаја, а оне не дају основа другачијем закључку. Због наведеног, неосновани су ревизијски наводи да је оправдан тужилјин страх од туженог и да постоји опасност да тужени дође у њен изнајмљени стан, оштети или уништи предмете у стану и угрози њену сигурност. Тужени нема податак о томе где тужилја станује, нити је било којим посредним или

непосредним актом понашања изразио намеру да контактира са тужиљом. Односи странака су дужевременски били поремећени, али без евидентираних пријава насиља полицији и Градском центру за социјални рад приликом рада на побољшању породичних односа. Имајући све то у виду, по оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно и потпуно утврдили све релевантне чињенице од значаја за одлучивање и правилно закључили да нема основа за одређивање мера заштите од насиља у породици применом 198. Породичног закона.

Приликом доношења одлуке, овај суд је ценио и остале ревизијске наводе, али је нашао да су без утицаја на другачију одлуку суда, јер су у питању наводи који су истицани у жалби против првостепене пресуде, које наводе је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које овај суд прихвата. Између осталог, ревизија оспорава правилност утврђеног чињеничног стања, из којег разлога ревизија не може да се изјави, према члану 407. став. 2. Закона о парничном поступку.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**